

Halászsati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

XIII. évfolyam

2012
február

A Magyar Haltermelők és Halászsati Vízterület-hasznosítók
Szövetsége információs és marketing hírlevele

SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György
E lapszámunk a Vidékfejlesztési Minisztérium támogatásával készült.

55 ÉVES A MAHAL

Jó és hasznos intézmény a szövetség

Ha a magyarhal.hu honlapra kattintunk, akkor azt olvashatjuk, hogy a Magyar Haltermelők és Halászsati Vízterület-hasznosítók Szövetsége (MAHAL) új stratégiát fogadott el, és nevet is változtatott a Haltermelők Országos Szövetsége és Termék tanácsa. A MAHAL – tagjai érdekeit védve – továbbra is folytatja munkáját az ágazati ügyek hazai és nemzetközi képviselésében, de tevékenységében nagyobb súlyt kap a természetes vízi halgazdálkodás és annak fenntarthatósága. Szakmai közösségként segíti tagjait eligazodni a halászsat és a horgászsat legfontosabb gazdasági, környezeti és társadalmi kérdéseiben. Mindebből azonban nem derül ki, hogy a szövetség idén 55 éves. Az elmúlt több, mint félszázad történetéről beszélgettünk Dr. Orosz Sándorral, a szövetség igazgatójával.

Talán még emlékeznek a Kedves Olvasók is, hogy méltó ünnepség keretében emlékeztünk meg a szövetség megalakulásának 50. évfordulójáról. Nos, az idő gyorsan telik, hiszen idén februárban már az 55. születésnapot ünnepeljük.

Nem egyszerű az elmúlt évtizedekről és a jövőről sem megfogalmazni összegző gondolatokat, kezdte mondandóját az

igazgató. Minden kerek és nem kerek évfordulóról nem csak az fontos, hogy viselkedésünk, hanem az is, hogy tudjuk, merre tartunk. Mindezt olyan körülmények között, amikor Magyarországon (és világszerte) kisebb-nagyobb közösségek – akár van évforduló, akár nem – naponta élnek meg ezt a vízválasztó döntéskényszerűt. Ami a MAHAL történetiségét illeti,

Dr. Németh István elnök és Dr. Orosz Sándor igazgató rendszeresen összehívja az elnökséget

Tartalom:

Nincs karácsony jó ponty nélkül _____ 2

A halászsati szakigazgatás
elmúlt éve _____ 3

Aszályos év lesz a Balatonon is _____ 6

a megalakulás időpontját 1957. február 18-ra datáljuk, mivel ekkor ült össze az alakuló közgyűlés, amit 1956. október 23-ára hívtak össze először, de azt felülírta a forradalom. A történetbe az igazgató – joggal – egy személyes vonatkozást is megemlít: idén 56 éves lesz, s ennek felét, 28 évet a szövetség köteleiében töltött el.

Miért jött létre a szövetség? A stratégiai váltás időszakában erről sokat beszélgettek az érintettek, de nem árt felidézni, hogy volt egy közösség, akik számára fontos volt, hogy összefogjanak önmaguk védelmére, ügyeik, érdekeik képviselésére. Egy közösséget intézményesítettek, amit ma is helyénvaló lépésként könyvelhetünk el. Az azóta eltelt évek ezt a jó döntést csak erősítették. Egy közösséghez tartozni jó dolog, és még hasznos is lehet. Jó és hasznos érdekkifejező intézményt hoztak létre eleink, hangsúlyozta az igazgató. A két évvel ezelőtti, a stratégia körüli beszélgetések a jószágra helyezték a szövetségi munka hangsúlyát (Vissza a gyökerekhez!), hiszen a közösséghez tartozás volt a legfontosabb kohéziós erő, ami azt is jelentette, hogy jó közösséghez tartozni a legjobb dolog. Önmagától persze, egy közösség sem lesz jó. Ezért tennie kell mindenkinek, hiszen a közösséget is közösen kell építeni, formálni.

A szövetség megalakulása után öt évvel kezdte meg működését a Dinnyési Ivadéknévelő Tógazdaság, amelynek idén – nem nehéz kiszámolni – ötvenéves évfordulója lesz. Valószínű, hogy a tógazdaság első ötven évében ez az év lesz az, amelyről úgy beszélünk majd, mint lezárt szakaszról, mivel – várhatóan – a következő ötven évet már más jogi státuszban, és nem a szövetség vállalkozásaként éli meg. Az idén ugyanis Dinnyésen új jogi formában folyik majd tovább a gazdasági tevékeny-

(Folytatás a 2. oldalon)

(Folytatás az 1. oldalról)

ség. Mindez a szövetség jövőbeni tevékenységére is kihat: még nagyobb energiát tudnak majd az érdekképviseleti munkába fektetni. Az igazgató reméli, hogy a megalakuló Dinnyési Tógazdaság Kft. is belép a tagok sorába és a szövetséget erősíti.

A jövő feladata a jó (még jobb) közösség építése. A külső körülmények persze nem segítik elő a törekvés megvalósulását, mert olyan a világ helyzete, mint amikor az ipari forradalom is zajlott. Az akkori kor nagy kihívását a hatékonyságfokozó gépek termelésbe állítása jelentette. A társadalom – érzékelve, hogy valami változás zajlik – a gépek ellen fordult, s az idő előrehaladtával ma már tudjuk, hogy ez rossz válasz volt. A ma problémáinak jelentős részét is éppen ezek a gépek okozták, de nem szabad összetörni őket. A modern kori géprombolók azonban itt vannak közöttünk. A gépek helyébe a globalizációs kihívás lépett, s ezt a problémát kell(ene) kezelniük. Akár ökológiai, akár szociális, akár regionális oldalról közelítjük ma a megoldásokat, rendkívül gyorsan eljuthatunk a szélsőségekig, Magyarán a géprombolásig. Ne feledjük, hogy ilyen ideológiai géprombolás a bankellenesség, az EU-ellenesség, a fenntarthatóság szempontjait figyelembe nem vevő környezetvédelem.

Ugyanakkor a napi kihívásokra jó válaszokat kell adnunk. Ez nem egyszerű, mert ha például az Európai Halászati Politika reformját elemezzük, akkor azt látjuk, hogy a magyar hatóságok tiszteletreméltó ágazatérdekű tevékenységet folytattak és folytatnak ma is a Vidékfejlesztési Minisztériumban. Azonban azt tapasztaljuk, hogy az új halászati politika megvalósulása nem Brüsszelben, hanem a tagországokban dől el. Nem csak Brüsszelben kell lobbizni, hanem idehaza is, mert a most alakuló rendszer következtében – öt pénzügyi alap lesz – mindegyik tagállammal külön-külön kötnek stratégiai megállapodást. Ezért az elsődleges szempont az, hogy a hazai stratégia alkotóival kell nagyon-nagyon jóban lennünk, s a hazai stratégiában kell az érdekeinket megjelenítenünk, a két szövetség együttműködésével. A lobbizás az érdekképviseleti munka szerves része: úgy tűnik, hogy napjainkban sokirányú lobbitevékenységet kell folytatni. Már csak azért is, mert a magyar halászság nem túlzottan nagy gazdasági erőt képvisel. Bár a 15–17 milliárd forint megtermelt értéknél jóval több az a társadalmi haszon, amit az ágazat képvisel, ezt azonban még nem számolják.

A nagy kérdés tehát az, hogy a kicsiségünkől hogyan lehet nagyobb lobbierőt felmutatni. S ez a most 55 éves közösség előtt álló megoldandó feladat. Jók és hasznosak akarunk lenni!

H. Gy.

Nincs karácsony jó ponty nélkül

Az elmúlt lassan másfél évtizedben a magyar haltermelők érdekképviseleti szervezete, a Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetsége (MAHAL) nagy hangsúlyt helyezett a közösségi marketingtevékenységre. Dr. Orosz Sándor igazgató ezért is üdvözölte azt a változást, amely 2010 decemberében következett be, nevezetesen, hogy az Agrármarketing Centrum (AMC) változtatott korábbi gyakorlatán, és karácsony tájkán egy fogyasztásösztönző halmarketing-programot indított el, vitt végig. E program eredményessége is közrejátszott abban, hogy tavaly (2011-ben) november közepén egy pályázatot írt ki az AMC „Országos fogyasztói kampány a magyar minőségi friss hal fogyasztásának ösztönzésére, kiemelten az év végi időszakra” címmel.

Az AMC a tavaly év végi programra nyolcmillió forintot biztosított, amelyre a MAHAL és a Magyar Akvakultúra Szövetség (MASZ) közösen pályázott. A pályázat sikeresnek bizonyult, hiszen az együttes végig gondolt, egy profi cég által benyújtott pályázatot befogadták, így országos kampány indulhatott a magyar halfogyasztás növeléséért. Maga a kampány több szálon futott: a közlekedési vállalatok mozgó reklámfelületén jelentek meg hirdetések, egy népszerű napilapban receptfüzetet kapott a vásárló, de a televízió és a rádió csatornákon is elhangzottak műsorok, felhívások.

Az igazgató szerint sok helyen célba ért a magyar hal népszerűsítése, ami azért fontos, mert a mai gazdasági helyzetben a vásárlók jobban megnézik, hogy mire költsek egyre fogyó forintjaikat. Ugyanakkor az ünnepekhez szervesen kapcsolódik a halételek fogyasztása, amelyre a reklámszövegek is fókuszáltak („Halakban gazdag ünnepnapokat”). Minden bizonnyal a reklámkampányoknak is köszönhető, hogy a karácsonyi halpiac jól alakult, bár nincsenek egzakt mérési eredmények arra vonatkozóan, hogy milyen hatást váltott ki a kampány. Ugyanakkor a jövőre nézve is fontos üzenetet hordoz ez a program, mivel a Halászati Operatív Program keretében készül egy közösségi marketingprogram, amelynek végrehajtását már objektív mérési program is kíséri. A kontrollra mindig szükség van, hangsúlyozta az igazgató.

Egy kis ágazatnak – amely eléggé összetett, és a termékpalettája is széles – még marketingeszközökkel is nehéz eladnia a termékeit, jelentette ki az igazgató. A ponty mellett ugyanis ott van a szürke harcsa, az afrikai harcsa, a pisztráng, a süllő, s most már számolni kell a barramundival is. S ezek csupán az édesvízi haltermelés termékei, a tengeri haltermékek tovább bővítik a

Dr. Orosz Sándor igazgató: a marketingmunka folytatódik

választékot. Ha valaki ágazati érdekből a halfogyasztás növelését reklámozza, akkor részben egy rendkívül széles termékkört kell figyelembe vennie (ezekben közös a magyar termelés és az egészséges hatások, amely a hallús fogyasztásával jár). Másrészt a halgasztrónómia is igen gazdag, hiszen az egyes halfajokból más-más ételek készíthetők. Ez a sokszínűség a karácsonyi receptfüzetben is megjelenik, hiszen a pontyételek mellett az afrikai harcsa, a süllő, a kárársz, a pisztráng, a barramundi ételkülönlegességek is szerepelnek. A hal tehát ma már nem csak a pontyot jelenti a magyar fogyasztó számára sem.

A magyar haltermelőket sok vád éri a hal árát illetően. E kérdés megvitatásánál abból kell kiindulni, hogy más ez az ár a termelőnél, és más a kereskedőnél. A szövetség folyamatosan figyeli a fogyasztói árakat, s az a tapasztalat, hogy a termelői és a fogyasztói

(Folytatás a 7. oldalon)

A halászati szakigazgatás elmúlt éve

Ha a 2011-es esztendőt kell értékelni a magyar halászati szakigazgatás szempontjából, akkor summázva azt mondhatjuk, hogy sikeres évet tudhat maga mögött a Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztálya. A magyar halászság érdekeiért sikeres lobbitevékenységet folytathattak: lévén, hogy Magyarország töltötte be fél évig az Európai Unió soros elnöki tisztségét, sikeres konferenciákat tartottak hazai és nemzetközi szinten egyaránt. Értékelték a HOP végrehajtását, és elmozdulás történt a Halastavi Környezetgazdálkodási Program beindításában is.

A magyar elnökség

A halászati szakigazgatás 2011 első félévének legmeghatározóbb eseménye volt a magyar elnökség, melyben fontos szerep jutott az illetékes szakmai főosztály, az Erdészeti Halászati és Vadászati Főosztály munkatársainak. A Közös Halászati Politika (KHP) reformjának előkészítése, melynek szerves része az új pénzügyi eszköz, az Európai Tengerügyi és Halászati Alap is, hazánk számára kihívás volt, mellyel kapcsolatban komoly sikereket könyvelhetünk el. A Vidékfejlesztési Minisztérium Halászati Operatív Program Irányító Hatósági Osztálya, illetve Halászati Osztálya az Európai Tanáccsal és az Európai Parlamenttel történt egyeztetések során a minél hatékonyabb jogalkotás érdekében lépett fel, ezzel is elősegítve a fent említett, illetve számos egyéb rendelet előkészítését. Az elnökség idején az Európai Unió Mezőgazdasági és Halászati Tanácsának elnöklésével járó feladatokat Dr. Fazekas Sándor miniszter úr látta el. A tanács munkáját előkészítő halászati munkacsoportot *Tarpataki Tamás*, a brüsszeli magyar állandó képviselőt mezőgazdasági szakdiplomataja vezette, aki kiváló munkájáért a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztje kitüntetésben részesült.

Elnökségünk fontos momentumja volt a tenger nélküli tagországok közös nyilatkozatának megszületése és bemutatása. A tengerrel nem rendelkező országok irányító hatóságainak együttműködése még 2011-et megelőzően, magyar kezdeményezésre indult. Ebből eredően Ausztria, Csehország, Szlovákia, Luxemburg és Magyarország a magyar elnökség időszaka alatt zajlott további egyeztetések után közös érdekeiket és prioritásaikat egy nyilatkozat formájában fogalmazták meg és juttatták el az Európai Bizottságnak. A javaslatok kiemelik az édesvízi haltermelés és halgazdálkodás fejlesztésének lehetőségeit és fontosságát. Ezen országok számára a KHP reformja az akvakultúra reformja is. Az akvakultúra célzott támogatása kulcsfontosságú az EU importfüggőségének csökkentésében, az akvakultúrától függő ökoszisztémák megőrzésében, az édesvízi

Vajai László főosztályvezető

haltermelés fenntartható fejlesztésében és az élelmiszertermelésben.

Az „Európai Halászati Alap jövője 2013 után” című, szeptemberben, Lengyelországban megrendezett konferencia konklúziójaként Bulgária, Csehország, Észtország, Lettország, Litvánia, Lengyelország, Románia és Magyarország a 2014–2020-as pénzügyi és programozási időszak előkészítéséhez hozzájárulva készítette el közös nyilatkozatát. A dokumentum a júniusi Miniszteri Tanács ülésén került bemutatásra. A megfogalmazott 11 pont egyaránt tartalmaz édesvízi akvakultúrát erősítő, illetve a tengeri halászat modernizációját célzó javaslatokat, tükrözi a 2004 után az EU-hoz csatlakozott 8 közép-európai tagország véleményét, egyben kihangsúlyozza az EU pénzügyi hozzájárulásának jelentős jelenlegi szerepét az ágazatban.

Az Európai Unió tagállamainak halászati főigazgatói rendszeres találkozója is Magyarországon került sor, a sárréti halastavak környezetében. A tanácskozás témája az innováció volt, hiszen a túlhalászott tengeri állományok mellett alternatívát jelentő akvakultúra csak úgy maradhat versenyképes, ha technológiai fejlődésen megy keresztül. Magyarországon a halászati kutatás a '50-es évekre nyúlik vissza, hazánk jelenleg is a világ élvonalába tartozik a

nemzetközi kutatási együttműködések területén. Az EU-27 országból delegált halászati attasék éppen ezért látogattak meg a szarvasi Halászati és Öntözési Kutatóintézetet, ahol betekintést nyerhettek a jelenleg futó kutatási projektekbe, illetve Dr. Váradi László előadásából megismerhették a régióra jellemző haltermelési módszereket és azok fejlesztési lehetőségeit.

Halászati témájú rendezvények és konferenciák nemzeti és nemzetközi szinten

A 2011 szeptemberében az egyik Európában igen fontos gazdasági halfajra, a pontyra épülő ágazati kérdéseket taglaló, Lengyelországban lezajlott halászati konferencián halászati osztályaink delegációja is részt vett. *Bardócz Tamás*, a Halászati Osztály vezetője a tógazdasági haltermelés 2013 után várható EU-s támogatási lehetőségeiről tartott előadást. A résztvevők egy közös, az Európai Bizottságnak címzett nyilatkozatban az édesvízi haltermelés prioritásait fogalmazták meg, melyekkel Magyarország is egyetért.

A 2011 őszén 75. alkalommal megrendezett Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás (OMÉK) keretében „Konferencia a hal termékpálya megújulásáért” „Lehetőségek és kihívások a hazai hal-termékpálya mentén a Halászati Operatív Program tükrében” címmel a magyar halászati ágazat a Debreceni Egyetem Gazdálkodástudományi Karának, a Magyar Akvakultúra Szövetségnek, valamint a Haltermelő és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetségének, illetve a Vidékfejlesztési Minisztérium szakosztályainak közreműködésével szakmai találkozót tartott. A halászat megújulását megcélzó szakmai rendezvényen köszöntőt és az ágazat aktuális helyzetét bemutató megnyitót tartott *Dr. Bognár Lajos* államtitkár, majd az Erdészeti Halászati és Vadászati Főosztály osztályvezetői, *Gábor János* és *Bardócz Tamás* tartottak tájékoztató előadást. A Halászati Operatív Program külön standdal jelent meg az OMÉK-on, ahol egész nap tájékozódni lehetett a program nyújtotta lehetőségekről.

Pontytenyésztési támogatás: a de minimis-rendelet módosítása

A minőségi pontytenyésztési programban való részvétel csekély összegű támogatásáról szóló 64/2008. (V. 18.) FVM-rendelet

(Folytatás a 4. oldalon)

(Folytatás a 3. oldalról)

mellékletét az egyes nemzeti hatáskörben nyújtott állami támogatásokról szóló miniszteri rendeletek módosításáról szóló 24/2011. (III. 28.) VM-rendelet módosította. Adminisztrációs hiba miatt a támogatást igénylő 56 pályázóból 18 gazdaság (32%) kérelmét a módosítást nem tartalmazó formanyomtatványon nyújtotta be, emiatt azok érdemi vizsgálat nélkül elutasításra kerültek. 2011 szeptemberében a szakmai szervezetek levélben fordultak a miniszterhez a kialakult helyzettel kapcsolatban. A rendeletben meghirdetett, 2011. évben felhasználható keret és a már jóváhagyott támogatás összegének különbözete a Vidékfejlesztési Minisztérium rendelkezésére állt, ezért a de minimis-rendelet módosításával a VM Halászati Osztálya lehetőséget teremtett az érdemi vizsgálat nélkül elutasított kérelmek ismételt benyújtására és elbírálására, illetve a rendelkezésre álló keret maradéktalan felhasználásával a pontnyerés program 2011. évi sikeres megvalósítására.

A Halászati Operatív Program 2011-ben

A HOP 3-as tengelye szerinti összevont programok – Közösségi Halmarketing Program 2011–2015 (KHMP), valamint a Közösségi Tudástranszfer Program 2011–2015 (KHTP)

Egy rövid értékelésben nehéz számba venni mindazt a szerteágazó tevékenységet, ami a program időarányos teljesítését mutatja, ezért inkább többé-kevésbé időrendben emelnénk ki a legfontosabb momentumokat.

A KHMP megalkotásában a halászati ágazat közel 100 képviselője vett részt. A program kiemelt célja a hazai halkultúra erősítése és a lakosság halfogyasztásának növelése az éves 4 kg/fő/év értékről 2015-re 6 kg/fő/év-re. A KHMP vázát 33+1 projekt szerű program adja, és hosszú távú célkitűzése a magyar halászati ágazat gazdasági, környezeti és társadalmi értelemben véve fenntartható fejlődésének biztosítása. Általános célkitűzésként fogalmazódott meg a magyar lakosság egészséges táplálkozásának elősegítése, a magyar lakosság halfogyasztási színvonalának emelése, a már említett alacsony hazai halfogyasztás növelése és a kereslet-kínálat összhangjának biztosítása, valamint a Magyarországon megtermelt halászati termékek piaci versenyképességének biztosítása.

A program speciális célkitűzéseket is tartalmaz, mint pl. a biztonságos halhús-előállítás termelési alapjainak és feltételrendszerének biztosítása, a halászati ágazat társadalmi megítélésének javítása, a piaci felméréseken és elemzéseken alapuló, közösségi szinten megvalósuló marketingakciók hatékonyságának növelése, tekintettel arra, hogy ennek a programnak a profesz-

zionális lebonyolítása nem nélkülözheti a halfogyasztási szokások felmérését.

A KHTP megalkotása helyzetfeltárással indult, és több programot foglalt magában, melyek elsősorban az innováció, a tudástranszfer megteremtésére irányulnak – a HOP 3. tengelye alatt található négy intézkedésből hármat fed le. A felzárkóztatási stratégia sarokkövei az innovációs tevékenység és a versenyképesség. A „fejlődési háromszög” – oktatás, kutatás, innováció – eredményes működése nélkül hazánk nem lehet sikeres.

A program célja, hogy a halászati ágazat szereplői kitörjenek abból az ördögi körből, amely a versenyképesség csökkenését okozza. A program szükségessége, hogy a változó hazai és európai fogyasztói igényeknek és új kihívásoknak megfelelni nehezen tudó haltermelés átalakuljon, hiszen jelenleg ezekkel a problémákkal küzd az ágazat. A program széleskörű szakmai együttműködésen és társadalmi egyeztetésen alapszik, és a munkában 57 szervezet vett részt, folyamatos egyeztetések zajlottak.

A specifikus célok:

- természetes vízi halászati élőhelyek fenntartható fejlesztése,
- innovatív fejlesztések az akvakultúrában,
- természeti erőforrást fenntartó akvakultúra-technológiák kidolgozása és tesztelése. Mindegyik specifikus cél alatt további célok kerültek megfogalmazásra.

A horizontális célok:

- átfogó termék-nyomonkövethetőségi politika és rendszer kidolgozása,
- elektronikus aukciós rendszer kialakítása és kísérleti bevezetése,
- szakmai készségek és ismeretek fejlesztése,
- hazai és nemzetközi technológiatranszfer, információátadás, szaktanácsadás és együttműködés,
- halegészségügyi horizontális program,
- innovatív technológiák fejlesztését, bevezetését szolgáló infrastruktúra (tesztkörnyezet) kialakítása,
- stratégiai keretek, a program megvalósítása, minőségbiztosítása.

Mindkét célrendszer további célokra bontható.

Mindkét program előkészítését óriási munka előzte meg. Megvalósításuk az IH számára is kihívást jelent, hiszen a programokat a közigazgatási eljárási törvény keretei között kell megvalósítani, és a megvalósítás részletei, hogyanja jelenleg kidolgozás alatt állnak. A kisebb programcsomagok pályázati rendszerben kerülnek megvalósításra, a nagyobb programcsomagokra pedig közbeszerzést ír ki az IH – a cél a hosszú távú gondolkodásra való törekvés, és egy olyan rendszer felállítása, amely túlmutat a jelenlegi programozási időszakon. Jelenleg folyik a HOP 3-as tengelye szerinti támogatási rendszert szabályozó miniszteri rendelet véglegesítése, melynek alapján a pályázati felhívások fogják tartalmazni a részletes szabályokat.

A HOP félidős felülvizsgálata

Az Európai Halászati Alapról szóló 1198/2006/EK tanácsi rendelet 49. cikke értelmében el kellett készíteni a magyarországi HOP félidős értékelését a 498/2007/EK rendelet 27. cikke alapján. Az elkészült jelentést 2011. június 30-ig kellett benyújtani az EU Bizottság részére. Az értékelést független értékelő szervezetnek kellett végeznie a Bizottság által előre megadott tematika szerint, ezért nyílt közbeszerzési eljárás keretében került kiválasztásra a nyertes ajánlattevő, az Agrár-Európa Tanácsadó Iroda Kft.

Az értékelés bemutatja a HOP-célrendszer relevanciáját. A célrendszer lebontásra került a Nemzeti Halászati Stratégiai Tervre (NHST), a HOP-ra és a jogcímenre deltekre, MVH-közleményekre. Az NHST-ben három fő feladatcsoport került meghatározásra: a lakosság biztonságos és egészséges hal élelmiszerral történő ellátása, a környezetbarát és víztakarékos haltermelési technológia fejlesztése és a haltermelők versenyképességének javítása. Az értékelők megállapították, hogy a HOP célrendszere megfelel az NHST-nek és a HOP-nak – lényegi módosítás a stratégián és a programon nem szükséges.

Az elemzések a szakmai szervezetek, a végrehajtásban résztvevő intézmények és a kedvezményezettekkel végzett interjúk keretében adott válaszok alapján készültek.

A HOP 2-es tengelye szerint megítélt beruházási kérelmek támogatásai és a 2011-es igények

A HOP kezdete óta, 2011 végéig 6,3 milliárd forint összegű támogatásra történt kötelezettségvállalás – ami döntő többségében (6,1 milliárd forint) 60 mikro-, 39 kis- és 11 középvállalkozás támogatását jelenti. A közel száz mikro- és kisvállalkozásnak megítélt támogatás aránya az eddigi beruházási támogatások 93%-a. Az összesített adatokból kiemelhető a halfeldolgozással kapcsolatos élelmiszeripari beruházások 6%-os aránya, amelynek növekedésére különösen a technológiafejlesztés területén, a választékbővítés érdekében számítunk a jövőben. A feldolgozó szektort eddig 8 kérelmező képviselte – közülük 5 volt mikro- vagy kisvállalkozás. Mint az a 2-es tengely bemutatásánál már említésre került, a halászati beruházási támogatásokat csak kvk-k kaphatják, ami vonatkozik a halfeldolgozókra is. A halgazdálkodási beruházások túkeigényességét jelzi, hogy a kérelmezők közül 26-an, az összes kérelmező mintegy negyede igényelt százmillió forint feletti támogatást. Ezek a nagy projektek tették ki az eddigi kötelezettségvállalt összeg 64%-át, közel négy milliárd forintot. Az érem másik oldalaként beszélni kell azokról a kérelmezőkről, akik éltek az egyszerűsített lehetőséggel, és csak meghatározott haltermelésben alkalmazott gépek és berendezések beszerzésére vállalkoztak. Ilyen kis projektet nyújtott be a kérelmezők

18%-a – 20 vállalkozás 145 millió forint támogatási értékben, ami a teljes kötelezettségvállalt keret 2%-a. Ez az alacsony százalék is azt szemlélteti, hogy kis projektekkel is sikerrel lehet indulni a fejlesztések támogatása során. Az eddig befejezett és lezárt fejlesztések száma 35. Ezek az adatok bizonyítják, hogy az ágazat felnött a feladathoz, és sikeresen pályázik a forrásokra.

2011. évben benyújtott támogatási kérelmek közül:

- akvakultúra jogcímre 64 db kérelem érkezett, 3,4 milliárd Ft, támogatási igényvel;
- halfeldolgozás jogcímre 7 db kérelem érkezett, 621 millió Ft támogatási igénnyel;
- természetes vízi halászat jogcímre 2 db kérelem érkezett, 19 millió Ft támogatási igénnyel.

A 2011-es adatok összesítve: 73 db kérelem több, mint négymilliárd forint támogatási igénnyel. A kérelmek feldolgozása szeptember 1-én megkezdődött, és jelenleg is folyik.

Halastavi Környezetgazdálkodási Program (HKP)

Az agrár-vidékfejlesztési támogatások keretében 2009-ig lehetőség volt a mezőgazdasági alaphól az extenzív halastavi

Alap társfinanszírozásában megvalósuló Halászati Operatív Program 2. prioritási tengelye szerinti vízi környezet védelmével kapcsolatos intézkedések feltételeiről szóló jogszabály alapján –, a haltermelők részleges kompenzációjára a természetvédelmi jellegű szolgáltatásaikért. A támogatás célja a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet, a környezettudatos gazdálkodás és a fenntartható tájhasználat kialakítása, és ennek függvényében a környezet állapotának javítása, valamint a gazdaságok életképességének és gazdasági hatékonyságának növelése a támogatási rendeletben meghatározott kötelezettségvállalások megvalósításával.

Támogatási kérelmet az első körben 2011. december 1. és december 31. lehetett benyújtani az MVH központi szervéhez. A támogatási kérelmek benyújtásához szükséges adatlapok és a benyújtás részleteiről tájékoztató közlemény megtalálható az MVH honlapján. A valamilyen okból az első körben nem igénylők részére 2012 nyarán is lehetőség van kérelmeik benyújtására, de a kétszeri beadási lehetőség természetesen nem azt jelenti, hogy egyazon területre kétszer lehet kompenzációs igény benyújtani, hanem azt, hogy ha valamely vállalkozás nem tudta kérelmét az első kérelmezési időszakban benyújtani, akkor ezt a következő évben megtehesse. Több benyújtási lehetőség erre a kompenzációra,

A ponty a legnépszerűbb hazai halfaj

előhelyek kompenzációs támogatására, de ez 2010-től az AKG-ból ebben a formában a továbbiakban uniós társfinanszírozással nem nyújtható. A továbbra is környezetvédelmi, és nem halászati támogatásnak tartott kompenzációt, elsősorban a támogatás folytonosságának fenntartását szem előtt tartva, a HOP-ból kell nyújtani.

A magyar tógazdasági haltermelés jellemzője, hogy bár a halastavak nagyon sok természetvédelmi szempontból értékes növénynek és állatfajnak biztosítanak élő- és táplálkozó helyet, ezen állományok fenntartásának jelentős költségei a termelőket terhelik. Most lehetőség van – a vidékfejlesztési miniszter 110/2011. (XI. 24.) VM-rendelete az Európai Halászati

az 5 éves kötelezettségvállalási idő miatt, nem lesz. A támogatás mértéke kétszer 26 ezer forint halastóhektáronként. Speciális eleme a támogatásnak, hogy az egyszer kifizetett kompenzáció nem lehet magasabb, mint az előző évi halászati árbevétel 15%-a. A többi feltételt a fent említett VM-rendelet, valamint az MVH közleménye tartalmazzák. Az első körben beérkezett kérelmek feldolgozása jelenleg folyik, és a megítélt kompenzáció első részletét a kérelmezők március végéig, a rendeletnek megfelelően, meg fogják kapni.

Vajai László
Főosztályvezető

Videkfejlesztési Minisztérium
Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztály

Búcsúzunk German Mihálytól

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy German Mihály, volt szövetségi „pilóta”, nyugdíjas gépkocsivezető, hosszan tartó szenvedés után, életének 74. évében, 2012. január 6-án elhunyt.

Emlékét megőrizve, családjának vigasztalást kérve búcsúzunk Misitől a halászok nevében is.

Balogh József

HORGÁSZOK FIGYELEM!

2012. január 01-től ismét kiadásra került
a BALATON - MAHAL
együttes horgász területi engedély

Ára: 40.000 Ft

Megvásárolható a MAHAL székházában
1126 Budapest, Vöröskő u. 4./B

Bővebb információ Schmidtne Vizi Hajnalnál
tel: +36 1 3557019 mobil: +36 30 3108978

www.magyarhal.hu

Aszályos év lesz a Balatonon is

Amikor a Füstös Gáborral készítendő interjúra készültem, egyszeriben az ugrott be, hogy hiszen egy kollégával fogok beszélgetni. A Balatoni Halászati Nonprofit Zrt. élére tavaly, október 15-ével kinevezett vezérigazgatót ugyanis még kamerával a kezében ismertem meg, s a Tisza-tóról, a természetes vizekről, a halászkokról, a halakról készített filmjeivel vált ismertté, népszerűvé. Nem véletlenül, hiszen a végzettsége okán is ért a halászsathoz, a halhoz, lévén hogy agrármérnöki diplomáját halas témában szerezte. Az újságírás, pontosabban a filmzés nem tanult szakmája, de abban is kiváló alkotott.

• **Vezérigazgató úr, három évvel ezelőtt Tiszafüreden gondoltad volna, hogy 2011 végén ebben a székben fogsz kikötni?**

– Nem. S ezt teljes bizalommal mondhatom. Az persze várható volt, hogy előbb-utóbb valahol kikötök. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy világszerte a természetes vizekkel foglalkoztam.

• **Kamerával jártad a vizeket...**

– Még ilyen időszakom is volt. De inkább azt emelném ki, hogy én még jól emlékszem arra, amikor pontyívás zajlott a Dunában, a Tiszában, a holtágakban. De emlékszem a Tisza-tó legendás, természetes ívából kialakult halállományára is. Aztán, ahogy az élet felgyorsult s az egész világ fejlődött, ahogy a rendszerváltással megváltozott az ártéri gazdálkodás, úgy romlott el minden. Az ártéri erdők gondozása, kezelése megszűnt, az idegenforgalmi érdekek kerültek előtérbe, sok helyen beépítették a volt ívóhelyeket. Egy emberöltőnyi időszakra visszatekintve látszott az, hogy a természetes vizeken nagyon komoly probléma alakul ki, amelyet úgy nevezhetünk, hogy az ívóhelyek beszűkültek.

• **A horgászok is így látják ezt a helyzetet?**

– Szerintem nem, mert sok esetben – a természetes vizek, így a Balaton esetében is – a halászsokat okolják a halhiány miatt. Ugyanakkor az igazsághoz hozzá tartozik, hogy ha jól „működnének” a megfelelő méretű, mennyiségű ívóhelyek, nem lehetne a halat elfogyasztani sem a horgászoknak, sem a halászsoknak.

• **Honnan a tapasztalatod?**

– Dolgoztam a Mohosznál, irányítottam a Tisza-tó halgazdálkodását, voltam Fővárosi és Pest-megyei halászati felügyelő. A cianmérgezés után – 2000-ben – Gönczy János mellett egy komoly, természetes vízi szakértelmet igénylő beosztásban találtam magam. Bejegyzett természetes vízi szakértő vagyok. Foglalkoztam horgászturizmussal, tanítottam természetes vízi halgazdálkodást – szinte még csak hal nem voltam...

• **Milyen halas végzettséged van?**

– Agrármérnök, halászati szakmérnök vagyok. A média tulajdonképpen mellékpálya, s egyfajta szerelem. De azt te is

tudod, hogy a médiát – csakúgy, mint minden szakmát – csakis elkötelezetten szabad művelni. Húsz éve vagyok médiaszereplő, ezért is ismert az arcom. Cikkeket, könyveket írok, televíziós műsorokat készítek, az internetet is használom, tehát – ha szabad ezt mondanom – mindenütt ott vagyok.

• **Akkor nem a part mellől bekiabáló szurkolóként vagy jelen a halas szakmában sem...**

– Nem bizony. De fordítsuk meg a dolgot: nekem médiavégzettségem nincs, pedig ott szereztem az ismertséget. Ezt „csak” megtanultam, mégpedig jó szakemberektől, akiknek ma is hálás vagyok.

• **Amikor tavaly áprilisban Puskás Zoltán vezérigazgató ide hívott dolgozni, mi volt az első, amiről eldöntöted, hogy ezen mindenképpen változtatsz?**

– A kommunikáció. Az ugyanis az elvem, hogy minek átúszni az Atlanti-óceánt, ha senki sem látja? Ez a társaság hosszú évek óta végzi az igen komoly szakmai munkáját a Balatonon, de mivel kommunikációs oldalról ez nem volt megtámogatva és nem volt nyilvánosságra hozva, természetes, hogy elindult a szóbeszéd, elsősorban a horgászok körében.

• **A horgászok kommunikációs tevékenysége eléggé sikeres volt, hiszen jól lejáratták a céget és a halásztársadalmat is...**

– Olyan korban élünk, amikor a negatív híreknek van értéke. Ma is, ha megfordulsz a horgászok körében, kapunk mi halászsok eleget. A Balatonon 25–30 ezer horgász újí a kedvenc sportját, nem tudunk mindenki-

nek eleget tenni. De nem is ez a feladatunk. A mi feladatunk az, hogy a Balaton jelenlegi állapotát fenntartsuk, a víz minőségét megőrizzük, s a hal is jól érezze magát. Ez sok érdeket is sért, ezért óhatatlan, hogy vitatkozzunk. Kétféle horgász van. Az egyik megéri a hosszú távú elképzeléseket, a másik – s a rohanó világunkban őket is meg kell érteni – ma akar halat fogni. S ha nem tud, akkor a halászsok rosszul csinálnak valamit. Tökéletesen megértem mindkét oldalt. Egyet tudok mondani: az én feladatom, hogy megőrizzek egy állapotot, egy halállományt, egy horgászati lehetőséget, mégpedig hosszú távon.

• **Ahhoz, hogy megőrizd, pénzre és egyfajta gazdálkodási tevékenységre van szükséged.**

– Ez igaz. De, miután az elődöm, Puskás Zoltán kiváló munkát végzett, így egy jó cég vezetését vettem át. S erről előre meg voltam győződve, hiszen vele dolgoztam. A mi ismeretségünk nem mai keletű, de még nem dolgoztunk együtt. Azzal, hogy engem idehívtak – ne vedd nagyképűségnek – három dolgot oldott meg: kapott egy halas szakembert, egy médiában és a turisztikában jártas munkatársat. Abban a pillanatban, ahogy nekem át kellett ülnöm az ő székébe, pótolnom kellett ezt a hiányt. Ma három kollégám végzi azt a munkát, amit korábban egyedül láttam el.

• **Mi volt a legnagyobb kihívás, amikor átültél egyik székéből a másikba?**

– Nem tudom. Október 15-én egy jól működő, dinamikus céget vettem át. S ezt ketten értük el. Azt mondhatom, hogy könnyű a helyzetem, mert ketten vetettünk, és most egyedül aratok. De hogy ez ne így legyen, társaságunk tavaly alapított egy ki-tüntetést, „Balaton halgazdálkodásáért” címmel, ami erkölcsi elismeréssel s egy kis-plasztikával jár. Elsőként Puskás Zoltánnak adtuk át azért a tevékenységéért, amit márciustól októberig itt elvégzett.

• **Ez azért nem mindennapos...**

– Sajnos nem, de nekem ez a normális.

• **Ezt a díjat ezen túl minden évben kiosztjátok valakinek?**

Nincs karácsony jó ponty nélkül

(Folytatás a 2. oldalról)

– Igen, és az kapja, aki az adott évben a társaság valamelyik szakterületén kimagasló munkát végzett. Egyetlen kitétel van: az illető a díj odaítélésekor nem lehet a társaság alkalmazottja.

• **Ritkán hallani egy frissen kinevezett vezetőtől, hogy jól működő céget vett át, ráadásul állami cégről van szó, és jól tudjuk, hogy milyen események zajlottak az elmúlt három évben.**

– Nem titok, hogy az elmúlt hónapokban szinte vért izzadtunk Zolival, hogy minden jól működjön.

• **Ebből azt szűröm le, hogy Puskás Zoltán nagyon is hiányzik mellőled.**

– Nagyon. Nem titkoltam soha sem, hogy ezt a pozíciót szolgálatnak tekintem, s azt sem, hogy ha Zoli bármikor bekopog ezen az ajtón, én örömmel adom vissza neki a széklet, és örömmel megyek vissza a régi szobámba, ahol ugyanolyan elánnal végezném a munkát, mint amikor elkezdtük.

• **Szép és megható ez a gesztus, és tudom, hogy őszinte. De kanyarodjunk vissza a cég gazdálkodásához. Milyen eredménnyel zártok tavaly?**

– A cég gazdálkodása jelentősen megváltozott. Ma már nem folytatunk gazdasági célú halászatot, évente mindössze 200–250 tonna halat fogunk ki a Balatonból. A vízminőség tökéletes, idegenforgalmi szempontból tehát kiváló, halgazdálkodási szempontból viszont túlzottan is tiszta. Ez a vízminőség hosszú távon nem hasznos, mert alacsony a trofitása. A horgász mindig azt mondja, hogy a hal nem ívik le a Balatonban. Ez nem igaz, de nem tudja a tó felnevelni az ivadékat. S ez gondot jelent, mint ahogy az is, hogy a víz még nem fagyott be. A kormorán igen jól él. A tógazdasági oldalról pedig a tavalyi aszályt még nem hevertük ki, még mindig nincs elég csapadék, az Irma-pusztai tavunkat nem tudtuk feltölteni. Egyetlen tavat sikerült feltöltenünk, egy másik tavunkat 30 százalékosan tölthettük fel, a többi kettő üres. A Balaton vízszintje 85 centiméter a 110 centiméter helyett. Aszály van.

• **Mi lesz?**

– Fogalmam sincs. Imádkozunk, járjuk az esőtáncot.

• **Az kevés...**

– Erre a kérdésre majd áprilisban válaszolok. Azt ma senki sem gondolhatja, hogy az időjárás befolyásolhatjuk. Persze nem dőlünk hátra, kitalálunk valamit, de vizet fakasztani nem tudunk. Ha marad ez a helyzet, és lesznek olyan tavak, amelyeket nem tudunk feltölteni, bizonyos rekonstrukciós munkákat előrehozunk és szárazon végzünk el. Ugyanakkor tavaly 337 tonna pontyot telepítettünk (300 tonna volt az előírás, de a vízhiány miatt túlteljesítettük), egynyaras süllőből 86 200 darabot, aranykárászából 1 tonnát és 250 ezer darab előnevelt csukát helyeztünk ki a Balatonba. Szóval azt mondhatom, hogy megvárom, hogy lesz-e víz. Nehéz évnek nézünk elébe.

H. Gy.

ármozgások sok esetben lényegesen különböznek egymástól. A kereskedő árképzési technikája eltér a haltermelőétől, hiszen a fogyasztó találkozik 400 forint alatti és ezer forint feletti élő ponty árral. Nem vonható kétségbe senki tisztességes piaci magatartása, de egy biztos: a két szélsőséges áron egyik haltermelő sem értékesítette a termékét. Még akkor sem, ha a termelő kénytelen eladnia a „termését”, mivel a tavalyi belöldi árakra a növekvő export ár is hatással volt, vagyis kialakult a kereslet-kínálat egyensúlya.

Erős túlzás azt állítani, hogy a magyar haltermelők drágán állítják elő a termékeiket, jelentette ki az igazgató. A jelenlegi termelői árak (de a fogyasztói is) szinte meg egyeznek az egy évtizeddel ezelőttivel. Pedig ez időszak alatt az inputanyagok árai jelentősen nőttek (például üzemanyag, takarmány, bérköltség, stb.). A termelés fenntart-

Még mindig a ponty a kenyérhal

hatósága érdekében folyamatosan karban kell tartani, meg kell újítani a termelői eszközöket, ami a HOP támogatási pénzeiből részben megvalósítható. Azért csak részben, mert a pályázati időszakok lezárultával kiderül, hogy a beruházási igény minden esetben nagyobb, mint amekkora összeg szétosztható a pályázók körében.

A tavalyi, tavalyelőtti programot folytatni kell, ám ez csak a HOP 3. tengelyének marketingpénzeivel lehetséges. Ezért hangsúlyozza az igazgató, hogy a HOP 3. tengelyének marketingintézkedéseit el kell indítani, mert a folyamatosság rendkívül fontos. És fontos az erre szánt összeg nagyságrendje is, ami ez esetben 758 millió forint. Ebből a pénzből pedig lehet hatékony tevékenységet folytatni. A HOP 3. tengelyének marketingprogramja már összeállt, a jogalkotás folyamatban van, remélhetőleg hűsvét tájékan már benyújthatják az igényeket.

H. Gy.

A Magyar Mezőgazdaság tavaly decemberi számában (66. évfolyam, 50. szám, 2011. december 14.) „Megnyílt a Budaörsi halpiac” címmel jelent meg egy írás, amelyben a hazai tógazdasági haltermelést minősíti le a nyilatkozó *Palotás Péter*, a Budaörsi Halpiac egyik tulajdonosa, a Magyar Gasztronómiai Egyesület alapítója. A korábban szakácsként, azután konyhafőnökként dolgozó vállalkozó egy leginkább halételeket készítő étteremben került közelebbi kapcsolatba a hallal. Ezt a tudását aztán nagykereskedőként is hasznosította, mielőtt megnyitotta volna a halpiacát.

A piactulajdonos mondandója néhány ponton hibádzik akkor, amikor a hagyományos haltermelésben előállított halfajokat szembeállítja a tengeri hallal. Főként a pontyról állít ki negatív bizonyítványt: „Még a hazai pontyfilé is 1800 forint az üzletekben, ami a csirkemellhez képest 30–40 százalékkal drágább.” A vevő pedig „nem biztos, hogy a halat választja, amiben ráadásul még szálla van”. Két megjegyzést tennénk. Az egyik: a pontyfilé valóban 1800 forint, de ez már szállátlanított, tehát konyhakész termék. A másik: az árat nem kellene a csirkééhez hasonlítani, mert a halhús más élettani előnyöket kínál, mint a csirke, ezért kár őket összehasonlítani, egy kalap alá venni. Ezzel együtt, a hazai fogyasztás hagyományai szerint még mindig a ponty a legnépszerűbb hal a fogyasztók körében, hiszen az ünnepi asztalra leginkább halászlé és rántott ponty kerül. Ezekhez az ételekhez pedig nem feltétlenül fontos a szállátlanítás.

Ami pedig a magyarországi haltermelés jövőjét illeti, *Palotás Péter* kizárólag az intenzív termelésben látja a megoldást. Kétségtelen tény, hogy az elmúlt két évtizedben a hazai haltermelők is megpróbálkoztak új halfajok termelésével. Az afrikai harcsa termelése ma már sikertörténet, hiszen az egyik legfinomabb halhúst állítják elő a Szarvas-Fish Kft.-ben. Azt kívánjuk, hogy a barramundi is hasonlóan sikeres pályát fusson be, hiszen a magyar haltermelőknek egyformán érdekük a hazai termékpalletta szélesítése. De a pontytermelés jövője hosszú távon biztosított, ahogy ezt a hazai döntéshozók az Európai Unió halászati politikájának reformja során is megfogalmazták. A ponty az a halfaj, amely nem csupán kiváló, egészséges étel, hanem a horgászok igényeit is kellő módon kielégíti. Ilyen alapon tehát jól megfér egymás mellett a piacon a ponty, az afrikai harcsa és a barramundi is.

PayPass kártya

„Jövet-menet”

www.magyartakarek.hu

Egy mozgásban lévő bank, a mozgásban lévőknek

- PayPass bankkártya, a jövő kártyája
- 800 bankautomata
- 1800 bankfiók

